

สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย
 รับที่..... 2677
 วันที่..... 5 / พ.ศ. / 46
 เวลา... 10.54 น. น้รชารบรณ.....

916

ที่ กค 0406.6/ว. 8

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กท.10400

๒3 มกราคม 2546

เรื่อง การเรียกชดใช้เงินกรณีผิดสัญญาเงินทุน ศึกษาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และสัญญา
 การไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ
 เรียน ปลัดทบวง มหาวิทยาลัย
 อ้างถึง หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0518.8/ว 56 ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2545 และ ที่ กค
 0518.8/ว 66 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2545

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงการคลังแจ้งเวียนหลักเกณฑ์การตรวจสอบค่านวนเงินที่
 ต้องชดใช้กรณีผิดสัญญาเงินทุน ศึกษาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
 และสัญญาการไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศพร้อมคู่มือการปฏิบัติงาน รวมทั้งแจ้งรายละเอียด
 เกี่ยวกับระยะเวลาปฏิบัติราชการที่สามารถและไม่สามารถนับเป็นเวลาปฏิบัติราชการชดใช้ได้ ให้ส่วนราชการ
 ทราบและถือปฏิบัติ นั้น

กระทรวงการคลังได้ติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว
 ปรากฏว่าส่วนราชการส่วนใหญ่เข้าใจและสามารถตรวจสอบค่านวนได้ถูกต้อง แต่ในส่วนของการเรียก
 ชดใช้เงินยังมีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน โดยบางส่วนจะรอให้ได้รับชดใช้จากผู้ผิดสัญญาก่อนแล้วจึงส่งเรื่อง
 ให้กรมบัญชีกลางตรวจสอบ ซึ่งถือว่าเป็นไปตามเจตนารมณ์ในการกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น
 แต่ส่วนราชการบางแห่งจะตรวจสอบและเรียกชดใช้หรือไม่ปรากฏหลักฐานว่าได้มีการเรียกชดใช้จาก
 ผู้ผิดสัญญา ได้ส่งเรื่องให้กรมบัญชีกลางตรวจสอบทันทีโดยยังไม่มียผลการชดใช้เงินจากผู้ผิดสัญญา
 ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวยังมีได้กำหนดขั้นตอนในการเรียกชดใช้เงินไว้
 ชัดเจนว่า ควรมีขั้นตอนเช่นใด อีกทั้งในการจัดประชุมสัมมนาซึ่งกรมบัญชีกลางได้จัดขึ้นเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับ
 หลักเกณฑ์ดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาของส่วนราชการระดับกรม

ทำให้ได้...

ทำให้ได้รับทราบข้อขัดข้องบางประการจากผู้เข้าร่วมประชุมในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว รวมทั้ง ปัญหาในทางปฏิบัติที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินการตามหลักเกณฑ์อื่น ๆ ที่กระทรวงการคลังกำหนด ในหลายประการ ดังนั้น เพื่อให้วัตถุประสงค์ในการกำหนดหลักเกณฑ์การตรวจสอบค่านวนเงินฯ ที่ต้องการให้ส่วนราชการรับผิดชอบในขั้นตอนดังกล่าวมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และสามารถดำเนินคดี ในศาลปกครองได้ภายในกำหนดอายุความฟ้องคดี เห็นควรกำหนดขั้นตอนการเรียกชดใช้เงินเพิ่มเติมดังนี้

1. เมื่อส่วนราชการตรวจสอบค่านวนเงินที่ผู้ผิดสัญญาต้องชดใช้เรียบร้อยแล้ว ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้ผิดสัญญาชดใช้เงินตามจำนวนที่ตรวจสอบค่านวนได้ โดยกำหนดระยะเวลา ให้ชดใช้ภายใน 30 วัน นับถัดจากวันได้รับหนังสือหรือภายในกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา ในกรณีที่สัญญากำหนดระยะเวลาชำระหนี้แตกต่างกันไป เมื่อได้รับชดใช้แล้วจึงส่งเรื่องให้กรมบัญชีกลาง ตรวจสอบความถูกต้องและยุติเรื่องต่อไป ยกเว้นในกรณีที่คดีใกล้ขาดอายุความ ให้รีบส่งเรื่องให้พนักงาน อัยการดำเนินคดีทันที

2. ในกรณีที่ครบกำหนดระยะเวลาที่กำหนดตามหนังสือทวงถามฉบับแรกให้ชำระหนี้แล้ว ผู้ผิดสัญญาไม่ยินยอมชดใช้ไม่ว่าด้วยเหตุผลใดให้ถือว่าผู้ผิดสัญญาตกเป็นลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้นับแต่ พ้นระยะเวลาที่กำหนดในหนังสือทวงถามฉบับแรก และให้ทำหนังสือทวงถามอีกครั้งโดยไม่ต้องกำหนด ระยะเวลาแต่ใช้ข้อความที่กำหนดให้ชำระหนี้โดยเร็ว หากภายในระยะเวลา 30 วัน นับแต่วันที่ผู้ผิดสัญญา ได้รับหนังสือทวงถามฉบับที่สอง ยังไม่ได้รับการชดใช้จากผู้ผิดสัญญา ให้รวบรวมหลักฐานส่งให้พนักงาน อัยการดำเนินคดีทันที ในขณะเดียวกันให้รวบรวมหลักฐานส่งกรมบัญชีกลางเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง อีกครั้ง หากกรณีมีจำนวนเงินที่อาจคลาดเคลื่อนอยู่กรมบัญชีกลางจะรีบแจ้งให้แก้ไขใหม่ต่อไป ยกเว้น ในกรณีที่คดีใกล้ขาดอายุความ ให้รีบส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินคดีภายในอายุความทันที โดยมีต้อง รอดผลการตรวจสอบของกรมบัญชีกลางก่อน

3. ในกรณีที่ผู้ผิดสัญญาไม่อาจชดใช้เงินให้เสร็จสิ้นในคราวเดียวได้และขอผ่อนชำระเงิน ให้ถือปฏิบัติดังนี้

3.1 กรณีปฏิบัติผิดสัญญารับทุนเพื่อศึกษาภายในประเทศโดยมีสาเหตุมาจาก ลาออกจากการศึกษา พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา หรือออกจากการศึกษาด้วยเหตุใด ๆ ในระหว่างที่กำลัง ศึกษาอยู่ การผ่อนชำระให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ตามหนังสือ ที่ กค 0526.6/ว 94 ลงวันที่ 8 กันยายน 2543

สำหรับกรณีผู้รับทุนปฏิบัติผิดสัญญารับทุนเพื่อศึกษาภายในประเทศ โดยมีสาเหตุมาจากการปฏิบัติราชการชดใช้ไม่ครบกำหนดเวลาตามสัญญา การผ่อนชำระให้พิจารณาตาม หลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ตามหนังสือ ที่ กค 0508/ว 34174 ลงวันที่ 19 กันยายน 2518 และ ที่ กค 0508/21216 ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2524

3.2 กรณีผู้รับทุนปฏิบัติผิดสัญญารับทุน ลาศึกษา ผิดกรอบม ปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ โดยมีสาเหตุมาจากการปฏิบัติราชการขาดใช้ไม่ครบกำหนดเวลาตามสัญญา หรือในกรณี ผิดสัญญารับทุนไปศึกษา ณ ต่างประเทศ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการศึกษาไม่สำเร็จ การผ่อนชำระให้พิจารณา ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ตามหนังสือ ที่ กค 0508/ว 34174 ลงวันที่ 19 กันยายน 2518 และที่ กค 0508/21216 ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2524

ในการขอผ่อนชำระ ให้ส่วนราชการพิจารณาและอนุมัติให้ผู้ผิดสัญญาผ่อนชำระ โดยไม่ต้องขอทำความเข้าใจกับกระทรวงการคลังอีก เมื่อได้จัดให้ผู้ผิดสัญญาทำสัญญารับสภาพหนี้ ผ่อนชำระพร้อมสัญญาค้ำประกัน แล้วจึงส่งสัญญาดังกล่าวไปให้กรมบัญชีกลางเพื่อใช้ในการตรวจสอบ อีกครั้งหนึ่ง

4. กรณีผู้ผิดสัญญาขอผ่อนผันการชดใช้เงินโดยขอยกเว้นเบี้ยปรับและหรือดอกเบี้ย ให้ถือเป็นหลักการว่า ไม่สามารถยกเว้นให้ได้ เว้นแต่ในกรณีผู้ผิดสัญญาขอชำระเงินทั้งจำนวนในทันที หรือภายในกำหนด 6 เดือน นับแต่วันที่ถึงกำหนดชำระ และต้องเป็นกรณีที่ยังไม่มีการดำเนินคดีในชั้นศาล จึงให้ส่วนราชการพิจารณายกเว้นดอกเบี้ยผิดนัดและดอกเบี้ยผ่อนชำระได้ เมื่อส่วนราชการพิจารณา ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วให้ส่งสัญญาขอผ่อนชำระนั้นไปให้กรมบัญชีกลางเพื่อใช้ตรวจสอบการชดใช้เงิน ของผู้ผิดสัญญาตามสัญญาดังกล่าวต่อไป

5. กรณีผู้ผิดสัญญาได้แจ้งจำนวนเงินที่ส่วนราชการตรวจสอบคำนวณได้ หากตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่า ส่วนราชการได้ตรวจสอบคำนวณเงินถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลัง กำหนดแล้ว ให้ส่วนราชการนั้นรีบแจ้งผลการตรวจสอบและยืนยันให้ผู้ผิดสัญญาชดใช้อีกครั้ง ในการ ทวงถามครั้งที่สองนี้ส่วนราชการไม่ต้องกำหนดระยะเวลาการเรียกชดใช้อีก ทั้งนี้ ให้ถือว่าผู้ผิดสัญญา ได้ตกเป็นลูกหนี้ผิดนัดตามหนังสือทวงถามฉบับแรกที่กำหนดให้ผู้ผิดสัญญาต้องชดใช้เงินแล้ว หากนับแต่วันที่ผู้ผิดสัญญาได้รับหนังสือทวงถามฉบับที่สองภายในระยะเวลา 30 วัน ยังไม่ได้รับการชดใช้ จากผู้ผิดสัญญา ให้รวบรวมเอกสารและพยานหลักฐานต่าง ๆ ส่งให้พนักงานอัยการดำเนินคดีต่อไป แล้วแจ้งผลดำเนินการให้กรมบัญชีกลางทราบ ยกเว้นในกรณีที่คดีใกล้ขาดอายุความ ให้รีบส่งเรื่องให้ พนักงานอัยการดำเนินคดีภายในอายุความทันที

6. ในการคิดคำนวณดอกเบี้ยผิดนัด ให้เริ่มคำนวณนับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดให้ ชำระหนี้ตามหนังสือทวงถามฉบับแรกจนถึงวันที่มีการชำระเงินเสร็จสิ้นหรือวันที่มีการทำสัญญา รับสภาพหนี้ผ่อนชำระเงินแล้วแต่กรณี การได้แจ้งหรือขอผ่อนผันไม่ว่าในกรณีใดไม่ถือเป็นเหตุให้งดเว้น การคิดดอกเบี้ย

7. กรณีผู้ผิดสัญญาขอผ่อนผันให้นับเวลาที่บรรจกลับเข้าเป็นข้าราชการหรือเป็นพนักงาน เป็นเวลาชดใช้ทุนตามสัญญาการศึกษา ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2542 แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/8992 ลงวันที่ 8 กรกฎาคม 2542 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2542 แจ้งตามหนังสือ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/15748 ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2542 (อนุมัติให้ผู้รับทุนรัฐบาล ผู้ที่ได้รับ อนุมัติให้ลาศึกษา หรือผู้ที่มีสัญญาผูกพันกับทางราชการสามารถนับระยะเวลาการปฏิบัติงาน ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการ หน่วยงานในกำกับของรัฐ หรือองค์การมหาชน เป็นเวลาปฏิบัติราชการชดใช้ทุนได้) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2543 แจ้งตามหนังสือ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/1314 ลงวันที่ 31 มกราคม 2543 (อนุมัติให้ผู้รับทุนรัฐบาลที่ ได้รับทุนจากแหล่งทุนที่ใช้จากเงินงบประมาณแผ่นดินสามารถปฏิบัติงานชดใช้ทุนที่หน่วยงานในกำกับ ของรัฐหรือองค์การมหาชนได้) และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2543 แจ้งตามหนังสือ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0206/ว 157 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2543 (ผ่อนผันให้นับเวลาที่ ขอกลับเข้ารับราชการเป็นระยะเวลาการปฏิบัติราชการชดใช้ตามสัญญาการศึกษา ผูกอบรม ปฏิบัติ การวิจัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ) แล้วจัดให้ผู้ผิดสัญญาทำสัญญาผ่อนผันพร้อมสัญญาค้ำประกัน ตามรูปแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด ตามหนังสือ คำวนมาก ที่ กค 0530.8/ว 21 ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2544 แล้วจึงส่งสัญญานั้นไปให้กรมบัญชีกลาง

8. ในกรณีที่ผู้ผิดสัญญารับเงินทุนเป็นเงินตราต่างประเทศ ให้คิดอัตราแลกเปลี่ยน ดังนี้

8.1 ถ้าเป็นทุนประเภท 1 (ก) และ 1 (ค) ซึ่งเป็นทุนที่จะต้องใช้จ่ายเงินบาทไปซื้อ เงินตราต่างประเทศจากธนาคารมอบให้ผู้รับทุน เมื่อมีการผิดสัญญา ผู้ผิดสัญญาจะต้องชดใช้คืนโดยใช้ อัตราขายของธนาคารในวันที่นำเงินมาชำระ

8.2 ถ้าเป็นทุนประเภท 1 (ข) ซึ่งเป็นทุนที่รัฐบาลไทยได้รับมอบเป็นเงินตรา ต่างประเทศ มอบให้ผู้รับทุนโดยตรงหรือไม่ก็ตาม เมื่อมีการผิดสัญญา ผู้ผิดสัญญาจะต้องชดใช้เงินคืน ในอัตราซื้อของธนาคารในวันที่นำเงินมาชำระ

8.3 การคิดอัตราแลกเปลี่ยนให้คิดในวันที่มีการชำระเงิน ทั้งนี้ เป็นไปตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 196 วรรค 2

8.4 การคิดค่านวดดอกเบี้ยของเงินทุนที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ให้คิดดอกเบี้ย เป็นเงินสกุลนั้น ๆ แล้วจึงแปลงค่าเป็นเงินไทยในวันที่ได้รับชดใช้ดอกเบี้ย

9. ในกรณีที่ผู้ผิดสัญญาต้องชำระดอกเบี้ยด้วย ส่วนราชการจะต้องนำเงินที่ได้รับชดใช้ ในแต่ละงวดหักชดใช้ดอกเบี้ยก่อน ส่วนที่เหลือจึงนำไปหักชดใช้เงินต้น ทั้งนี้ เป็นไปตามประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ มาตรา 329

10. ในการคำนวณหาจำนวนทุนทรัพย์หรือค่าเสียหายเพื่อเป็นทุนทรัพย์ในการคิดค่าขึ้นศาล ให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินในวันที่ยื่นฟ้องคดีต่อศาลเป็นเกณฑ์ในการคำนวณค่าเสียหายเงินสกุลต่างประเทศเป็นเงินไทย แต่ให้ระบุในคำขอท้ายฟ้องว่า ขอให้ศาลพิพากษาให้จำเลยชดใช้เป็นเงินสกุลต่างประเทศ เมื่อศาลพิพากษาถึงที่สุดให้ชดใช้เป็นเงินสกุลต่างประเทศจำนวนเท่าใด จึงให้จำเลยชำระหนี้ตามอัตราแลกเปลี่ยนเป็นเงินไทย โดยปฏิบัติตามมาตรา 196 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

11. สืบเนื่องจากกรณีกระทรวงการคลังได้มีหนังสือ ที่ กค 0526.6/ว 40077 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2540 แจ่งเวียนให้ส่วนราชการถือเป็นหลักปฏิบัติกรณีมีข้าราชการและลูกจ้างออกจากราชการและยื่นเรื่องราวขอรับบำเหน็จหรือนำบำนาญ ให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดตรวจสอบก่อนว่า ข้าราชการและลูกจ้างผู้นั้นเคยได้รับอนุมัติและทำสัญญาเกี่ยวกับการลาศึกษา หรือไม่ หากพบว่ามีกรณีดังกล่าว ก็ขอให้จัดส่งเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับการลาศึกษา ไปให้กระทรวงการคลังตรวจสอบก่อนว่า ผู้นั้นได้ปฏิบัติราชการครบถ้วนแล้วหรือไม่ หากยังไม่ครบถ้วนจะต้องชดใช้เป็นเงินเป็นจำนวนเท่าใด เมื่อได้รับแจ้งหนี้สินการลาศึกษา จากกระทรวงการคลังแล้วจึงยื่นเรื่องราวขอรับบำเหน็จบำนาญต่อไป นั้น เมื่อกระทรวงการคลังได้กำหนดให้ส่วนราชการเป็นผู้ตรวจสอบจำนวนเงินและเรียกชดใช้เป็นเงินตามสัญญาลาศึกษาเองแล้ว จึงเห็นควรยกเลิกหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0526.6/ว 40077 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2540 แต่เนื่องจากข้าราชการหรือลูกจ้างที่มีข้อผูกพันตามสัญญาลาศึกษาได้ระบุให้ผู้มีมติสัญญายินยอมให้ส่วนราชการหักเงินบำเหน็จบำนาญและหรือเงินอื่นใดที่มีสิทธิได้รับจากทางราชการ ดังนั้น เมื่อส่วนราชการตรวจสอบจำนวนเงินที่ผู้มีมติสัญญาต้องชดใช้เรียบร้อยแล้ว ขอให้รีบดำเนินการเรียกผู้มีมติสัญญาชดใช้เป็นเงินโดยเร็ว หากผู้มีมติสัญญาอยู่ระหว่างยื่นเรื่องขอรับบำเหน็จบำนาญ และได้รับอนุมัติจากกรมบัญชีกลางให้เบิกเงินดังกล่าวได้แล้ว หากส่วนราชการนั้นยังไม่ได้รับชดใช้เป็นเงินจากผู้มีมติสัญญา ก็ให้ดำเนินการเบิกหักผลส่งบำเหน็จบำนาญ เพื่อชดใช้หนี้เงินตามสัญญาลาศึกษาทันที กรณีเงินที่ได้รับชดใช้จากบำเหน็จบำนาญไม่เพียงพอชำระหนี้ ก็ให้เรียกชดใช้เพิ่มในส่วนที่ยังขาดอยู่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

กรมบัญชีกลาง

สำนักความรับผิดชอบทางแพ่ง

กลุ่มตรวจสอบวินิจฉัยงานละเมิดและแพ่ง

โทร. 0-2271-1217

Rasmee Sr.
(นายสมหมาย ภาษี)
รองปลัดกระทรวงการคลัง

*ให้ มติ จาก มท. ๑๕๖๓๒๕๖๖
เพื่อ ให้ ส่วนราชการ
ก่อน แล้ว ก่อน มีมติ สัญญา เพื่อ
การ ชด ใช้ เงิน*

ผู้อำนวยการกลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน
กระทรวงการคลัง

ทิราภ และ เวียงแหง

อนุช ธิกุล

(นางसानสนีย์ ติริฐุมแสง)

ผู้ช่วยปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทน ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

10 มิ.ย. 2546

วิภา
(นางสาววิภา วรวิทย์สัตตคุณ)

ผู้อำนวยการกองกลาง